


**Aerumnosissimam Jesu Cruci Suffici Expirantis Vitis e domicilio terrestri
excicionem Religiosa mente perpendendam**

Rostochi[i]: Wepplingius, [1686]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn742502392>

Druck Freier  Zugang





T. 512.

—
1686. Fasten

~~A-1256.~~^{44.}

1686 45
ÆRUMNOSISSIMAM
JESU CRUCI
SUFFIXI

EXPIRANTIS VITIS

è domicilio terrestri excisionem,

Religiosâ mente perpendendam.

RECTOR

ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS

GEORGIUS RA.
DOVIUS,

D. & Antecessor, Facult. Jurid. Senior
CIVIBUS ACADEMICIS Omnium Ordinum

honoratissimis

Monitorio PROGRAMMATE exponit



Rostochl,

Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

M-1236 44



Væ non ita pridem, CIVES, inter tripudiantia angelicarum excubiarum celeusmata, coruscante cœlo, congratulantibus astris, gaudente terrâ, maturata pubescebat, & saluberrimum odorem spirabat: Ea nunc, inter lamentabiles complorantium mulierû ejulatus, inter lugubres scissarum rupium hiatus, & vastos inhorrescentium cavernarum mugitus, effulo ad spectaculum luctuosissimum caliginoso cœlo, stupentibus sideribus, tremente solo, ferali propudiosæ crucis adjudatur pergulæ, & in brachia componitur marcida atq; expiratura VITIS. Germinaverat paulò ante clarissimis distincta gemmis gloriæ, pacis & benevolentiæ, jucunditatiq; le dederat tenerimæ: quæ jam vulneribus & vibicibus, tanquam cerauniis uvis, tota livet, marcet, & elanguescit. Pro tenderat undiq; amabiles gratiæ allicientis amplexus, jam tenacibus vinculis immanissimè ligatur & severissimè constringitur. Videlicet, æternus Dei filius, cujus faciem humanâ augustiorem reverenter intueri sategerant angeli, cui præconia tribuerant religiosi opiliones, quem augustè sanctèq; venerati fuerant magi, oculis infestis conspicitur, probris fœdissimis increpatur, ronchis maligniorum exponitur, cavillis proscinditur, iteratis percussionibus, sputis, infixoq; in caput spineo sermo, à detestabili non parum facerum scurrarum immanitate usq; adeo deformatur, ut pulcherrimus ceteroquin omnium in tantâ deformitate vix noscicaretur ipse, & omni sollicitudinum molestiarum ac cruciamentorum genere miserimè affectus horreret, contristaretur, & tremebundus expavesceret. Enimverò experiebatur in se ipso atrocitatem turbulentissimæ istius tempestatis, quam ingeniculans, humiq; supplex ante Patrem stratus, tribus impensissimè vicibus, deprecatus fuerat. Irruebant, impetumq; perferebant in mitissimum Jesum, ab omnibus fugâ dilapsis, præferocibus etiam, discipulis desertum, infuscata malevolentia lictores, carnifices, tortoresq; raptaturi & indignissimè circumducturi eum, tanquam

quam personatum sannionem, ad vafros & veteratorios judices, quibus, dum deliberabundi capita conferebant, in proclivi erat, veritatem infirmare, confutisq; dolo mendaciis eludere, & omnibus dictis sententiam capitis infulcire, sanctitatem violare, æquitatem plectere, innocentiam opprimere. Averfabantur omnium maximè ærumnabilem oberrantis Jesu speciem tribules ejus mirabiliter morosi, & scelere furoreq; inflammati, iram atq; impetum circumfusæ multitudinis in illum concitabant, impellebantq;, ut Barrabam scatenem facinoribus nebulonem in libertatem vindicaret, istum verò omnium maledictis succlamatum è medio esse tollendum, internecinâ vociferatione improbissimè qviraretur. Instando evincebat immanis atq; intoleranda ista barbaries, ut inter coopertos sceleribus prædones, ipse innocentissimus, integerrimus & sanctissimus infami tandem ligno affigeretur, & crudelissimè periret. Inoleverat priscis seculis mos, ut iis, qui tenerum ordinassent vinetum, sponsi essent vel recentes mariti, militiâ vacare per oportune liceret: Intercidit illa militiæ vacatio, quam caussari poterat novellæ vineæ sator, neogamus Ecclesiæ soter, & inevitabili pugnæ necessitudine intercipitur, unde ipse, invictissimus imperator coccineo insignis paludamento, operosæ & acri præest militiæ, quâ in libertatem asserendum erat mortalium genus, ut devictis truculentissimis hostibus triumphalis pax conciliaretur. Solet, quæ ulmum hederamve ambit, florentius progeminare & pullulascere *vitis*: Hæc diviniore VITIS, ὁ δεξιῶς ἡ ζωὴς in funesto, cui affigitur, stipite progemmat cicatricibus, turgescit iteratis ictibus, evincitur insigni spineo, ut è sancto & Augusto hoc topiario decus ornamentumqve novella Ecclesiæ *vineæ* nanciscatur. Fas equidem fuisset, ut mollioribus oblati reverentiæ & pietatis uvis indulgenter habuissent Dominum *vineæ*, appositi ad colendam istam operarii; ceterum spinis letaliter pungentibus in ipsam immisericorditer sæviunt, [conf. *Matth.* 21. 37. 38. 39.], his ipsis redimituri redemptorem, qui tolerantissimè istas saluberrimo excipit consilio, ut, quæ in spinis quondam ceperat maledictio *Gen.* 3. 18., in vepreculis sanctissimo capiti infixis felicissimè desineret. Notat

*L.A. l. 26. Coel. Rhodiginus, vites quasdam malè habentes dici ἀσθενήεις, morbiq; indicium censerì folia subrubra: Servator nostri causâ faucius totusq; livore, vibicibus & plagis mortiferis cruentus, VITIS verè est ἀσθενήεις, grandine multâ & nimbo insolito divinâ justitiâ percussa, indeq; cicatricosa, scabra, laniata, & carbunculans, à Domino sic contrita *Es. 53. 4. 5. 10.* Liqvozem uvarum, qui in torculari de botris prelo subjectis sponte aut primo preli pondere in lacum defluit, quod reliquum antevertat mustum, prodromum sive protropum appellari Hesychius & Athenæus observarunt. Fuit pariter eximius præcursor effundendi pro salute orbis pretiosissimi sanguinis, ille omnino singularis sanguineus toto manans de corpore sudor, quem è parentis madidâq; VITIS poris hortus excepit, *Luc. 22. 44.* Nec minùs insigne protropum fuit & ἰσχυρὰ τῆς ἀμπέλης, quod discipulis in calice novi testamenti moribundus Sospitator obtulit, & in salutem totius humani generis propinavit, *Matth. 26. 28. 29.* generosissimum utiqve vinum nepenthes, & ad delendas in animo anxio conscientia labes efficacissimum remedium atq; allevamentum. Largior deinde & copiosior profluebat de faucii in cruce Jesu corpore cruor, quando lanceâ transverberatum funebri immoriebatur trabi dulcissimum vitæ lignum, quando flaccescebat excellentissimus Palæstina fructus, racemus prægrandis palangæ alligatus, & ab exploratoribus in castra Israelitica deportatus *Num. XIII. 20.* hoc quippe eleganti schemate pendentem de cruce Servatorem præsignificatum fuisse, veterum recentiumq; doctorum suffragatio luculenter demonstrat & exponit. Augustinus *serm. 100. de tempore:* significat, inquit, botrus in veete Christum in cruce pendentem; Duo viri populum judaicum & Christianum; præcedit judeus, sequitur Christianus. Salutem hic ante conspectum gerit, ille post dorsum. Hic obsequium præfert, ille contemptum. Ambrosius *tom. 1. tractat. de 42. filiorum Israël mansionibus:* Botrum, ait, quem retulerunt Christus est. *Tom. IV. lib. 4. de fide c. 7.* Non solum se esse vitem dixit, sed etiam botrionem voce Prophetica nuncupavit tunc, quando ad vallem botrionis exploratores
 Moses*

Moses iussu Domini direxit. *Qua est illa vallis? nisi humilitas incarnationis & fecunditas passionis.* Et putobotriorem ideo dictum, quia ex vinea illa translata ex Aegypto, b. e. e familia iudaorum utilis mundo fructus emicuit. Idem elegantius & prolixius tom. V. serm. de Cypriani martyrio: Christus inquit, plane botrus est, quem duo exploratores in palanga ad filios Israël propriis humeris deculerunt. Quod quidem factum jam tunc praefigurabat adventum Domini salvatoris: Nam botrus in palanga suspensus in cruce Christus appensus ostenditur. Duo autem in palanga portantes unam, duo populi demonstrantur, Christianus utique & Iudaeus: Et sicut mos est portantium, unus procedens, aliter subsequens, ita prior iudaorum designatur populus, Christianorum secundus. Et sicut antecedens, quod portat, non videt, & retrorsum id semper habens quadam dorsi aversione contemnit: qui autem sequitur, semper id oculis perspicit, semper custodit obtutibus, semper corporis vicinitate potitur. Ita ergo iudaeus & Christianus populus: iudaeus enim prior est, Christum in lege portat & nescit, & retrorsum eum ponens quadam dorsi aversione contemnit; Christianus vero sequens populus Christum semper oculis aspiciat, semper custodit obtutibus, & quadam graduum suorum vicinitate complectitur, & quanto eum ille populus parvo itipere post se relinquit, tanto eum iste directo cursu festinat attingere. Consona sunt istis haec Bernardi tom. 2. serm. 18. de diversis: Optimum vinum exprimendum est e botro illo magno terra promissionis, qui interim in veete portatur, dum secundum carnem novimus Christum & hunc crucifixum. Et tom. 3. serm. 44. in Cantic. Ingentem botrum olim exploratores de Israël in veete ferebant, eborum propheticum praecedentem & subsequenter apostolicum, medium autem Jesum pulcro schemate figurantes. Collimat huc Pet. Molinaeus lib. de cognitione Dierp. 58. Racemus, inquit, praegrans de veete suspensus humeris duorum hominum bajulabatur, per eum, qui prior incedebat, ecclesiam V. T., per eum qui posterior, ecclesiam N. T., per racemum Christum intelligere licet: Illa enim non vidit adventum Christi, quippe quae praecessit tempore: haec Christum habet sub oculis & adventum eius intuetur. Insigniter sibi gratulata fuerint Israëlitica castra de speciosa hac &

mirabili magnitudine uvâ vecte suspensâ: longè omnium præstan-
 tissimæ nobis sunt delitiæ intueri Jesum eumq; in crucem actum:
 Eusebius lib. VII. H. E. Τιμὴ τῆς ὄψης ὡς ἡ ῥωμαίοις τὸ κλημεν, ἢ τὰς τοῦ
 ἑσ φαοὶν ἐργατοὶ λέγεται: Hænc quidam, ait, est Romanis gestare vitæ, &
 qui adepti dicuntur centuriones, unde in lapidibus passim centurio-
 num dignitatem bifurcatâ aut incurvâ vite, quæ decussatam crucem
 figurâ exprimat, indicari plurimis exemplis probat Raderus *comm. in*
Mart. p. 63. omnino nobis etiam, quos reges & sacerdotes constituit
 Christus, perhonorificum est cum principe Apostolo *Gal. 6. 14.* glo-
 riari cruce Christi, eademq; affectus incompósitos & illecebras car-
 nis afficere *c. s. 24.* potissimæ curæ nobis esse debet. Hæc nisi animis
 vestris, CIVES ACADEMICI, fixa fuerit religiosior sententia, quo-
 ties fixum cruci cogitaveritis servatorem, socordes ducis strenui mi-
 lites, maridi VITIS floridæ pampini, & putrida emortuave capitis
 vigentis membra eritis. In hirculatione manifestò tenebimini, si
 mera hypocritici prætextus folia, nullos verò solidæ pietatis fructus
 edideritis. Feraciùs & uberiùs date velut vinetum restibile, peren-
 nes religiosæ sanctimonix uvæ, sic dignos feracissimâ VITE vos exhi-
 bituri palmites, nec concessuri, ut *ὡς ἐστὶν* peccatum more invol-
 voli intorto se implicantis pampino, in fragili & caduco vestro cor-
 pore expperet, marcorem & certissimum, ni maturè expellatur, ex-
 itium tandem conciliaturum. Nolite voluntate obstinatiores & in
 odiis obfirmatiores duracinas imitari uvæ, plura animo spirantes in-
 iuriosa in proximos, condite asperitatem contentionis humanita-
 te, memores, quàm toleranter graviores longè impetus tulerit, nec
 ullâ ratione efferbuerit mansuetissimus in cruce Jesus, non, prout hæc
 commeruerant quidem, in tortores iniquissimos severiter detonans,
 sed patrem, ut indulgeret ut parceret iis, flexanimâ oratione blan-
 dissimè compellans. Imitemini lixivium vinum, & antequam tor-
 culari divinæ animadversionis premamini, vim efficacis fidei virtu-
 tumque fragrantissimarum diffundite. Vincula, lora, & flagella,
 quibus durissimè habitum fuit venerabile Christi corpus, cohibeant,
 CONTINE.

contineant & castigent effrenem licentiosissimæ vitæ ferociam. Arundo in caput divinum incussa timorem incutiat & attentionem mobilibus ac irrequietis ardelionum ingeniis. Miserabilis in crucem acti & capite prono inclinati Jesu aspectus exulare jubeat larvatas mirionum morionumque personas oribus distortis deformes. Vastum obstupescens naturæ silentium faxit, conticescant nupti & prætextati sermones, licentiosi cachinni, solennesq; joci, quibus thalophori pertumultuosè circumstrepere solent. Sanctissima mirificè abstinentis Jesu fames popinalem sybariticæ mensæ liguritionem, & avidam cupediarum, scitamentorum, tragematumq; exquisitorum gulam moderatiùs temperet atq; compescat. Profano otio tabescere, epulis sumtuosioribus macelli annonam excandefacere, convivio vario sermone in multam noctem producere, capaciùs ingurgitare merum, & ingentia exiccare pocula, tam dedecet, quàm ferulis lupercalibus flagitiosè & turpiter nugari, ascoliiis sive cernualibus vacare, cottabiis certare, priscæve bacchantium spurcitie sordidè atq; insolenter squalere. Propudium sit, saburrato & tam benè curato abdomine, ut marceat pridiani cibi potusve onere stomachus, somnum sorbilem sanctis anteferre horis, quibus de arduo humanæ redemptionis negotio, & acerbissimis Jesu cruciatibus pulpita sacra personant, nulloqve tangi dolore nullâ commiseratione indignissimè oppressi malis Christi, nec lacrimis potius quàm vino madescere. Ideo expansa in crucis ridicâ VITIS sustinet cruciamenta, ut in illa nixâ humana conditio redivivæ fructibus pietatis adolescat, & omne humanum genus à noxiis secularium voluptatum æstu diffusæ salutaribus brachiis crucis umbrâ veletur. De Judæ portione hereditariâ in terrâ Canaan prædicatur Gen. 49. 11. quod in vitiferâ regione pullum ligaturi sint incolæ ad *vitem* generosam: Affigite pariter pedamento patientis Jesu enormem respiscendi torporem & supinas lascivientis carnis illecebras, vos omni sanctimonix cogitatione ac studio vacui, ut sanguine uvæ istius emundati in fasciculum viventium colligamini aliquando & colligemini. Attendite
ad in-

ad innocuæ VITIS excissionem è terrâ viventium; vos labruscæ in-
 utiles & morosæ vites, ut tam gravis acerbiqu; iudicii sensu omnes af-
 ficiamini, & ex eo sensu ad jejunium, conventus sacros, & oratio-
 nem fidei adducamini: non attenturi ad vina generosiora, quo-
 modo speciem ambulantis in poculis exhibeant, ferveant suâ gene-
 rositate & exiliant, ne temulento deinde agmine comessabundi in-
 cedatis, & de stupore corporis ac animi vobis gratulemini. Cave-
 te, ne dum sitibundus angitur Jesus, filet, lamentaturque, vos vina
 plus æquo sorbillantes perstrepatis, tumultuemini, & stentoreis voci-
 ferationibus religiosos hosce dies violetis. Volvite pio revolvite-
 que animo, cum hæc talia acerbissima fata viride VITIS floridissi-
 mæ lignum obruerint, quid Vobis stipulis, cremis, aridissimisque spi-
 narum ramentis eventurum sit. Amarissimæ Christi lacrimæ se
 VITEM sauciari & confodi testantur, flagitantes, ut à dulcissimis Ita-
 licis Christi lacrimis aliisve afortiam procurantibus liquoribus absti-
 neant nunc præcipuè illi, quibus non planè omnis Jesu amor eviluit,
 amaruit & sordescere cepit. Occipite sic sacros hosce dies, ut ne, ipsi
 vobis futuri ænoptæ, modum in hilariori computatione excedatis.
 Sobrios desigite fidei oculos in ocellatam hanc VITEM, quæ quot
 vulneribus, tot oculis, tot amoris illicibus vos ad se allicit, trahit, ut
 vel tandem ediscatis, quanti vos fecerit, qui tanta pro vobis vestrà-
 que salute suffert, & tot tantisq; calamitatibus, ut nostra magnitudine
 mortis ejus obruerentur mala, obrui non refugit tolerantissimus ho-
 minumque amantissimus sospitator. Redundabit inde hoc grande
 ad Vos emolumentum, ut ademtâ per lenissimam pronæ VITIS ex-
 pirationem ingruentium in ultimâ necessitate malorum acer-
 bitate, placidissimæ mortis somno consopiamini & ad æter-
 na gaudia transferamini.

P. P. Sub Sigillo Recteratus DOMINICA QUINQUAGESIMA
 A recuperate gratie MDC LXXXVI.



contineant & castigent effrenem licentiosissimam
 rundo in caput divinum incussa timorem in
 mobilibus ac irrequietis ardellionum ingeniis.
 acti & capite prono inclinati Jesu aspectus exu-
 rionum morionumque personas oribus distor-
 obstupescens naturæ silentium faxit, con-
 textati sermones, licentiosi cachinni, solenni-
 lophori pertumultuosè circumstrepere solent
 abstinentis Jesu fames popinalem sybariticæ
 avidam cupediarum, scitamentorum, tragem-
 gulam moderatiùs temperet atq; compescat,
 re, epulis sumtuosioribus macelli annonam
 vivia vario sermone in multam noctem prod-
 gitare merum, & ingentia exiccare pocula,
 rulis lupercalibus flagitiosè & turpiter nugari-
 bus vacare, cottabiis certare, priscæ baccha-
 dè atq; insolenter squalere. Propudium sit
 curato abdomine, ut marceat pridiani cibi-
 chus, somnum sobilem sanctis anteferre hori-
 manæ redemptionis negotio, & acerbissimis
 sacra personant, nulloqve tangi dolore nullâ
 gnissimè oppressi malis Christi, nec lacrimis
 descere. Ideo expansa in crucis ridicâ VITIS
 ut in illa nixâ humana conditio redivivæ fru-
 & omne humanum genus à noxiis secularium
 fusæ salutaribus brachiis crucis umbrâ veletu-
 hereditariâ in terrâ Canaan prædicatur Gen.
 regione pullum ligaturi sint incolæ ad *vitem* g-
 riter pedamento patientis Jesu enormem re-
 supinas lascivientis carnis illecebras, vos on-
 tatione ac studio vacui, ut sanguine uvæ istiu-
 lum viventium colligamini aliquando & col-

sciam. A-
 tentionem
 in crucem
 rvas mi-
 Vastum
 pti & præ-
 vibus thal-
 na mirificæ
 tionem, &
 vistorum
 io tabesce-
 ere, con-
 ius ingur-
 , quàm fe-
 cernali-
 itie sordi-
 z tam benè
 ere stoma-
 arduo hu-
 pus pulpita
 ione indi-
 vino ma-
 aciamta,
 adoleseat,
 n actu dif-
 e portione
 in vitiferâ
 Affigite pa-
 rporum &
 onia cogi-
 in fascicu-
 Attendite
 ad in-

